Wyspiańskiemu w dowód pamięci

2026-07-15

Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę o ustanowieniu roku 2027 Rokiem Stanisława Wyspiańskiego. W 120 rocznicę śmierci wybitnego artysty Kraków odda hołd jego twórczości szeregiem wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, artystycznych i popularnonaukowych.

Stanisław Wyspiański - najwszechstronniejszy z polskich artystów. Poeta, dramatopisarz, malarz, grafik, architekt, projektant wnętrz, prekursor współczesnej typografii, znawca starożytnej Grecji i dziejów średniowiecznej Polski. Był wybitnym malarzem i rysownikiem oraz reformatorem teatru, w którym łączył słowo, obraz, muzykę, światło i ruch sceniczny w spójną wizję artystyczną, wyprzedzając rozwiązania stosowane w teatrach europejskich. Znaczący wkład wniósł również w rozwój polskiej sztuki użytkowej i projektowania. Tworzył projekty wnętrz, mebli, witraży i elementów dekoracyjnych.

Kraków jest wręcz „naznaczony Wyspiańskim”. Dla Bazyliki Mariackiej z Janem Matejką współtworzył polichromie, a z Józefem Mehofferem witraże. Jego monumentalne witraże, w tym słynny witraż „Bóg Ojciec - Stań się” i kwietne polichromie znajdujące się w Bazylice św. Franciszka z Asyżu są uznawane za jedno z najwybitniejszych osiągnięć polskiej sztuki secesyjnej. Dom Towarzystwa Lekarskiego w Krakowie przy ul. Radziwiłłowskiej, do którego artysta zaprojektował wnętrza, stanowi jedno z najważniejszych osiągnięć polskiej sztuki wnętrz początku XX wieku. Wyspiański marzył również o przekształceniu Wzgórza Wawelskiego w polskie Akropolis i stworzył śmiałą urbanistyczną wizję zabudowy wzgórza, która wciąż zdumiewa swoim rozmachem. Warto też przypomnieć, że „harcujący” po Krakowie Lajkonik ubrany jest w strój zaprojektowany przez Stanisława Wyspiańskiego.

Dla radnych Miasta Krakowa był „starszym kolegą” ponieważ również był radnym Krakowa, a ważnym obszarem jego działalności była troska o dziedzictwo kulturowe naszego miasta. Na jego wniosek powołano Komisję Artystyczno-Konserwatorską, która zajmowała się m. in. inwentaryzacją zabytków lokalnej architektury, troszczyła się o ich stan i zabiegała o odnowę, nadzorowała także współczesne budownictwo miejskie. W jej strukturach utworzono stanowisko konserwatora i plastyka miejskiego.

Projekt uchwały o ustanowienie roku 2027 Rokiem Stanisława Wyspiańskiego, autorstwa Klubu Radnych „Koalicja Obywatelska” zawiera propozycje działań takich jak m.in.: inicjowanie i wspieranie wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, artystycznych i popularnonaukowych związanych z patronem roku, przygotowanie materiałów promujących postać i twórczość artysty oraz ogłoszenie otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych na realizację projektów nawiązujących do twórczości i osoby Stanisława Wyspiańskiego. – Gorąco apeluję do radnych, by poprali inicjatywę ustanowienia roku 2027 Rokiem Stanisława Wyspiańskiego – mówiła referująca projekt uchwały Magdalena Mazurkiewicz, Przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków, podkreślając, że będzie to piękny przejaw pamięci i godne uhonorowanie tej niezwykle ważnej dla Krakowa i Polski postaci, człowieka, który z pewnością wyprzedzał swoją epokę.

Podczas sesji 8 czerwca Rada Miasta Krakowa głosami 40 radnych obecnych na Sali Obrad im. Stanisława Wyspiańskiego (przy braku głosów przeciw oraz wstrzymujących się) podjęła uchwałę w

sprawie ustanowienia roku 2027 Rokiem Stanisława Wyspiańskiego (Nr LVI/1198/26).